

Ouderwetse turven in een nieuw jasje

Een paar honderdduizend kuub rietplagsel ligt metershoog opgeslagen in grote depots aan de rand van de Weerribben. Het bijgevolg van al dat maaien en plaggen dat nodig is om het open landschap te behouden. Tonnen afval, waar we niets mee konden. Tot we er met andere ogen naar keken. Kun je er geen turven van maken? Rietturven, voor in de tuin?

In het voorjaar van 2007 ging het project Turven uit rietplaggen van start, een samenwerking tussen Natuurmonumenten, de provincie Overijssel en Staatsbosbeheer. Zij onderzochten de mogelijkheden en de markt voor turven. Geen turven zoals we die van vroeger kennen, gemaakt van veen en gebruikt als brandstof. De nieuwe turven bestaan uit rietplaggen, rietwortels en plantenresten. Het meest logisch zou zijn om ze als biomassa te verkopen, voor de opwekking van groene energie. Energiebedrijven zijn immers hard op zoek naar organisch materiaal. Maar rieturf bevat zand en dat maakt het minder geschikt voor de verbrandingsovens.

De rietturven zijn wél geschikt voor de tuinsector. Om het materiaal uit te proberen en de markt op te warmen, is bij het Natuuractiviteitencentrum in Ossenzijl een proefopstelling gemaakt van de toepassingen. Studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein hebben in september van alles gebouwd: een plantenzuil, een schutting, een plantenborder en een oeverbeschoeiing. Ze stapelden de muurtjes op verschillende manieren en probeerden ook een wapening van wilgentenen uit. Het resultaat was prachtig.

Natuurlijke uitstraling

Tuincentra en hoveniersbedrijven hebben interesse getoond in de rietturven, maar ze willen wel zeker weten dat het een goed product is. Hoe houden de turven zich na een paar jaar? Blijven ze stevig? Gaan ze misschien schimmelen? Lopen de rietwortels opnieuw uit? Dat soort dingen moeten we verder onderzoeken. BTL, het grootste hoveniersbedrijf van Nederland, heeft het materiaal uitgeprobeerd in een modeltuin in Blauwestad, een nieuw woongebied in Oost-Groningen. Volgens de hoveniers passen de turven goed in een omgeving met een natuurlijke uitstraling.

Volop mogelijkheden dus voor het 'afval' uit de Weerribben. Als het inderdaad gaat lukken, dan liggen de turven straks in de schappen van de tuincentra.

“Dit past helemaal bij De Weerribben”

Rudi van Hedel

projectleider

“Het idee om turven te maken past prachtig in de historie van De Weerribben,” vertelt Rudi van Hedel enthousiast. Hij is projectleider namens Staatsbosbeheer. “Het landschap is ontstaan door het turfsteken. Een eeuw geleden stopte men ermee, het was niet meer rendabel. Wij maken nu opnieuw turven. Niet uit veen, maar uit rietplaggen.”

“Het zou prachtig zijn als we het natuurbeheer kunnen financieren met de verkoop van rietturven”

Om de rietturven te maken, is een simpele machine ontwikkeld. Van Hedel: “Die is afgeleid van een baksteenmachine. Het is een grote bak met een rechthoekige opening aan één kant waar het materiaal doorheen wordt geperst. Dat komt er als een ‘balk’ door de opening uit. Die snijden we in stukken: de turven. Mooi materiaal, vooral als je het met rietblad mengt. Dat is scherp en taai en vormt een soort wapening. Die blokken kun je overal voor gebruiken, zelfs voor schuttingen.”

De mogelijkheden om deze turven in de markt te zetten zien er goed uit. “Maar we zijn er nog niet,” benadrukt Van Hedel. “We doen nu proeven om de productie op te voeren. Aan grondstof geen gebrek, de depots liggen vol. Mijn droom is dat we het natuurbeheer in de toekomst kunnen financieren uit de opbrengsten van ons eigen gebied. Het is een cultuurlandschap, door mensenhanden geschapen. Het kan alleen behouden blijven door voortdurend ingrijpen. Dat maakt het beheer kostbaar.”